

Galima sukrėsti pasaulį švelnumu.

— Mahatma Gandhi

Kaip mane areštavo

Aštuonios dienos po to, kai mane areštavo, daktaras Harlandas pastukseno pieštuku į užrašų knygutę ir pasakė:

— Taip nieko nebus, Deni. Mes vis sukam ratus.

Tada jis pasitrynė rankomis veidą (aukštyn žemyn, aukštyn žemyn) ir pridūrė:

— Pasikalbėkime apie tą dieną, kai tave areštavo. Jeigu galėtum viską daryti iš naujo, ką darytum kitaip?

O aš atsakiau, kad *nenorėčiau* visko daryti iš naujo, bet tada jis tarė:

— Pasistenk vis tiek atsakyti į klausimą.

Tad ilgai mąstęs (ir šiek tiek žvelgęs pro langą) pasakiau, kad jeigu reikėtų viską daryti iš naujo, turbūt pirma paskambinčiau.

Daktaras Harlandas susiraukė:

— Kam, Deni? Kam skambintum?

— Policijai? — Ėmiau linguoti kėdėje. — Paskambinčiau ir sakyčiau: „Labas, mano vardas Denis Vosas, trečią valandą atvažiuosiu su aštuoniais šautuvais.“ — Pasilenkiau pirmyn ir sukuždėjau: — Jie žino, kad su savimi turėjau aštuonis, taip?

Daktaras Harlandas susispaudė nosies balnelį.

— Taip, žino.

— ...ir keturiomis dėžėmis kulų, — užbaigiau.

— O kam to reikia?

Vėl mažčiau. Vėl žvelgiau pro langą.

— Kad iki keturių spėčiau grįžti namo žiūrėti „The Price is Right“?

Bet atsakymas tikriausiai nebuvo teisingas, nes daktaro Harlando smakras nusviro ant krūtinės tarsio sulūžęs vyras, jis labai lėtai įkvėpė ir iškvėpė.

Daktaras Harlandas senas (daug raukšlių), ant jo galvos neuauga plaukai, o oda primena „Hershey’s“ šokoladuką. Kai tik su juo susipažinau, jis man nepatiko, nes uždavė per daug sunkių klausimų, bet kai pasakė, kad turi šunį, persigalvojau. Tarp kitko, jo šuns vardas Tankas, o tai visiška nesąmonė, nes jis — mažučiuukas čihuahua, bet vos apie tai užsimenu, daktaras Harlandas sako:

— Mes šnekamės visai ne apie tai, Deni. *Prašau*, gal galime tęsti?

Kai susitikom antrą kartą, jis vilkėjo liemenę, tada ir nusprendžiau juo pasitikėti. Suprantat, kai dar buvo gyvas tėvukas Džo, jis visada vilkėdavo liemenes, todėl dabar, kaskart sutikęs liemenę vilkintį žmogų, žinau, kad jis geras — tiesiog tokie jau tie liemeniuotieji.

Bobutė Džo liemenių nevilki, bet ji irgi gera. Visada meldžiasi už kitus, žegnojasi ir sako: „Dėl Dievo meilės, jei tik visi laikytųsi taisyklių, šioje planetoje būtų daug geriau.“

Tą aš ir dariau, kai mane areštavo — laikiausi taisyklių, stengiausi būti geras ir elgtis padoriai. Bet tuomet viskas pakrypo blogai (labai labai blogai), ir tik žiū, Pingvinų kalvos papėdėje net čiūžtelėdama sustojo policijos mašina, mirgėjo šviesos ir kaukė sirena — **ŪŽT! ŪŽT!** — o aš visur svirduliavau, nes rogėmis, prikrautomis šautuvų ir kulku, atsitrenkiau į ažuolą. Veidas staiga sušilo ir sušlapo, tad sustojau, priliečiau jį ir pagalvojau: „Vaje, kraujas.“ Tada žilas policininkas ir jo partnerė iššoko iš policijos mašinos ir nukreipė į mane ginklus, kaip tuose greito veiksmo televizijos serialuose.

Kai žilasis policininkas išvydo mane, jo antakiai pašoko, ir jis tarė:

— Šūdas, ir vėl! — jis kryptelėjo galvą. — Denis, tiesa?

Aš linktelėjau.

— Gerai, Deni, gali man papasakoti, kas čia dedasi?

O aš atsakiau:

— Aišku.

Bet tuojau pradėjau mikčioti, nes man taip būna visada, kai kas nors nukreipia į mane pistoletą, ar peilį, ar nudaužtą alaus butelį.

— Aš... aš lai... laikiau...

Žilasis policininkas susiraukė:

— Ką tu laikei?

Kaukštelėjau sau per galvos šoną, kad nustočiau mikčioti.

— Taisyklių — laikiau... laikiausi... taisyklių.

— Matau, tu susijaudinęs, — tarė jis, — bet turi nusiraminti, gerai?

Todėl aš giliai įkvėpiau ir pradėjau iš naujo. Kalbėjau lėtai ir nemikčiojau, bet žilasis policininkas ir jo porininkė vis tiek atrodė suglumę (daug raukėsi). Ir taip, žinau, kad mano rankos ir veidas buvo kruvini, o plastiko plėvelė, kuria į ryšulį buvau suvyniojęs šautuvus, praplyšo, ir visur aplink mėtėsi šautuvai ir kulkos, bet man vis tiek atrodė, kad jie *nesiklauso*.

— Taip, Deni, — lėtai pratarė žilasis policininkas. — Mes... tave... girdime. Mes *klausomės*.

Bet tuomet pastebėjau, kaip jis pažvelgė į porininkę, ir supratau — jie mane *girdėjo*, tiesiog manimi *netikėjo*.

Aš ne kvailas.

Aš viską suprantu.

Žilasis policininkas koja pastūmė šautuvus į šalį, o jo porininkė toliau laikė ginklą, nukreiptą į mane. Jos plaukai buvo suimti į uodegą — prie šaknų tamsūs, galuose šviesūs, — ir ji nesišypsojo, nė nesistengė būti draugiška, iš to ir supratau, kad ji nedaro flirto su manim. Žilasis policininkas pasakė:

— Klausyk, šįsyk rankų už nugaros nesurakinsiu, bet turi jas ištiesti, kad galėčiau uždėti antrankius iš priekio.

Todėl ištiesiau rankas, o jis užnėrė ant riešų antrankius taip, kad juos matyčiau, ir tai buvo daug geriau negu praėjusį sykį.

Tada jis tarė:

— Turi teisę tylėti. Viskas, ką pasakysi, gali būti panaudota prieš tave teisme...

Kadangi anksčiau jau buvau areštuotas, viską jau žinojau, todėl pasakiau sau neišsigąsti.

Man neblogai sekėsi, kol moteris policininkė atidarė policijos mašinos užpakalines dureles ir liepė sėstis vidun. Jūsų žiniai, aš nemėgstu važinėti ant užpakalinės mašinos sėdynės. Kai buvau mažiukas, dar būdavo nieko, bet paskui užaugau, pradėjau galva siekti bobutės Džo „Subaru“ stogą, ir pilvas imdavo teliūskuotis pirmyn atgal, kol apsivemdavau čiurkšlėmis, tai reiškia, kad vėmaimai tiesiog šauna lauk tarsi raketa.

Vėl mikčiojau:

— Ne. Aš... aš ne...

— Daugiau nekartosiu, — pareiškė policininkė.

— Aš... nega... negaliu...

— Sėsk į mašiną! — užriko ji.

Nuo medžio nusileido varna (toks juodas paukštis) ir nutūpė ant vieno mano šautuvo, išskleidė sparnus ir plasnodama sukarkė **KAR! KAR! KAR!**, o kadangi man nepatinka, kai paukščiai taip plasnėja, visas ėmė suktis ir tavaruoti, ir turėjau žengti du žingsnius į šoną, kad atgaučiau pusiausvyrą. Tuomet policininkė įsiuto, ėmė šaukti ir mojuoti ginklu, o mano širdis ėmė daužytis **BUM BUM BUM**, tad, norėdamas nusiraminti, aš truputį palingavau pirmyn atgal, o kai tai nepadėjo, užsimerkiau ir uždainavau „Žaislų istorijos“ dainelę — „You’ve Got a Friend in Me“ — taip aš visada darau, kai kas nors ima klostytis šleivai.

— Eina šikt, tu girdi, ką jis daro?! — pasipiktino policininkė, o žilasis policininkas nusijuokė ir atsakė:

— Aha, tai juokingas pizdukas.

— O mane jis užbeldė!

Tada ji man trenkė ginklu.

...*Kaukšt!*

— Luela! — šuktelėjo žilasis policininkas. — Nu čia dabar!..

Mano galvos šonas staiga sušilo ir sušlapo, prilietęs jį ranka,

pagalvoju: „Vaje, vėl kraujas.“ Tuomet, kaip mokė bobutė Džo, pasakiau:

— Aš nepavojingas.

Bet, manau, policininkė Luella manęs neišgirdo, nes pritūpė kaip nindzė, persisuko ties liemeniu ir spyrė man į genitalijas.

...Šmaukšt!

Suklupau, parvirtau ant šono ir dariau dejavimą, bet policininkei Luellai nerūpėjo. Ji toliau mane puldinėjo, šūkalodama: „Ką yra?!“, „Varom!“ ir „Mažai dar gavai, šūdžiau?!“ Todėl toliau padariau taip, kaip visada mokė bobutė Džo. Pažvelgiau į policininkę Luellą ir ištariau:

— Smurtas nėra išeitis iš mūsų problemų.

Ji visiškai sustingo (tarsi statula) ir užriko:

— Sėsk į tą bybio mašiną!

Tada žilasis policininkas liepė jai „atstoti!“ ir „apsiraminti!“, padėjo man atsikelti, nupurtė sniegą, pasodino ant užpakalinės sėdynės, o aš nė nemėginau su juo ginčytis, nes, kaip kartais sako bobutė Džo, „Kai jau gana, tai gana, Deni.“

Policijos mašinoje buvo šilta, kaip gerai, nes buvau sušalęs, sušlapęs, labai skaudėjo genitalijas, tad lingavau pirmyn atgal ir dariau dejavimą, kol Luella su žiluoju policininku sukrovė į bagažinę visą mano mantą: šautuvus, kulkas, plastiko plėvelę ir sulaužytas roges.

Tada nuvažiavome ir, jūsų žiniai, pakeliui į policijos nuovadą vėmiau čiurkšlėmis ne todėl, kad policininkė Luella pasitelkė *per-teklinę jėgą*, vėmiau čiurkšlėmis todėl, kad nemėgstu važiuoti ant užpakalinės sėdynės.

Daktaras Harlandas spragtelėjo pirštais — vieną, dusyk.

— Deni?

— Aha?

— Klausiu, ar ko nors gailiesi?

Gailėjausi, bet dar nenorėjau apie tai kalbėti. Buvau pavargęs ir šnekas baigiau, nors daktaras Harlandas jau buvo paaiškinęs (tris

kartus), kad vienintelis būdas išnarplioti šitą kebeknę yra šimtaprocentinis sąžiningumas.

Vėl tylą.

Vėl stuksena.

— Deni, kas tau?

O aš pažvelgiau pro langą ir atsakiau:

— Bloga.

Nes man ir buvo bloga. Ilgėjausi bobutės Džo, ilgėjausi savo šuns (Džordžo) ir norėjau namo, bet daktaras Harlandas jau buvo paaiškinęs (tris kartus), kad negalima, nes man pateikti labai sunkūs kaltinimai, ir mums reikia viską išsiaiškinti. Jis atsargiai padėjo pieštuką ant stalo.

— Klausyk, Deni, manau, šiandien užteks. Gal vėl susitikime rytoj, kai abu būsimė išsimiegoję?

O aš atsakiau:

— Aleliuja.

Nes, kaip visada sako bobutė Džo, svarbu kiekvieną pokalbį užbaigti smagia gaida.

Kaip mane pristatė į pataisos įstaigą

Kai mane areštavo, žilasis policininkas ir jo porininkė Luella nuvežė mane į Vudmonto apygardos areštinę, ir žilasis policininkas pasakė, kad turėsiu likti su antrankiais, ir nuvedė mane koridoriu-
mi į patalpą, vadinamą *priėmimo centru*, o ten dirbantys žmonės daro tai, kas vadinama *priėmimu*.

Ten nebuvo gera.

Moteris, ant kurios marškinėlių buvo prisegtas ženkliukas su pavarde **TANI**, liepė man sėstis ant kėdės, o pati pildė anketas ir uždavinėjo klausimus, kai kurie iš jų buvo lengvi, o kiti — ne. Pavyzdžiui, kai ji paklausė:

— Koks jūsų ūgis?

Aš atsakiau:

— Šešios pėdos, du coliai.

Kai ji paklausė:

— Svoris?

Aš atsakiau:

— 208 svarai.

Bet tada ji paklausė:

— Lytis?

Ir aš iškaitau, nes nenorėjau jai sakyti, kad dar nesu daręs lytinio sekso, todėl tik dėbsojau į sieną, kol ji galiausiai pratarė:

— Tiek to. — Ir pieštuku pažymėjo langelį.

— Kiek jums metų? — pasiteiravo ji.

O aš atsakiau:

— Šiandien ar po septynių dienų? Nes po septynių dienų bus mano gimtadienis, ir tada jau tikrai būsiu vyresnis.

— Kiek jums metų *šiandien*?

— Dvidešimt devyneri.

Ant Tani stalo stovėjo žydintis augalas, o ant vazono buvo parašyta **GELBĖKITE BITES**, ir aš jai pasakiau, kad bitės man patinka, nes jos apdulkina žiedus (be jų neužaugs maisto), bet ji nieko neatsakė, iš to supratau, kad ji nenori daryti žmonėjimosi su manim. Tada ant sienos pamačiau plakatą su užrašu: **SVARBU BENDRADARBIAUTI SU POLICIJA, bet TAIP PAT SVARBU ŽINOTI SAVO TEISES**, o žemiau parašyta:

1. TURITE TEISĘ TYLĖTI.

2. TURITE TEISĘ SUŽINOTI, KODĖL BUVOTE AREŠTUOTI.

3. TURITE TEISĘ PASIKALBĖTI SU ADVOKATU (-E).

4. TURITE TEISĘ Į VERTĖJĄ.

5. TURITE TEISĘ Į SPARTŲ TEISMĄ.

Paklausiau:

— Kas yra spartus teismas?

Tani pažvelgė į plakatą ir paaiškino:

— Tai reiškia, kad kai jus apkaltina dėl nusikaltimo, valdžia negali delsti, turi surengti jums teismą. Kad būtų teisinga jūsų atžvilgiu, viskas turi vykti kuo greičiau.

— Mat kaip, — pasakiau. — Tai gerai.

Ji toliau tvarkė popierius, ir vėl pasidarė tylu, tada paklausiau:

— Už ką mane areštavo?

Tani paėmė popierių ir prisimerkusi perskaitė:

— Už pasipriešinimą sulaikant ir šaunamųjų ginklų laikymą be leidimo.

O aš pasakiau:

— Nesuprantu.

Tani kilstelėjo antakį.

— Pageidausite vertėjo?

O aš sutikau:

— Mielai.

— Į kokią kalbą?

— Į mūsų?

Tani pakreipė galvą, ir žiūrėjau, kaip ji daro galvojimą apie mane; tada piktoku balsu paklausė:

— Gal jau gana juokų? Man šūdina diena.

O aš atsakiau:

— Kiekviena diena — dovana.

Nes taip sako bobutė Džo, kai man būna bloga diena, bet Tani tik kyštelėjo popierius į segiklį ir taukstelėjo juo, kad susegtų — KRUNK! Tada senovišku rašalo padėklų paėmė mano pirštų atspaudus. Dar padarė arešto (policijos) nuotrauką, turėjau stovėti prie sienos ir laikyti užrašą VUDMONTO APYGARDOS AREŠTINĖ ir skaičių apačioje — BK1528, — o ji vis priekaištavo: „Kodėl jūs užsimerkėte“ ir „Kas jums yra?“

Paskui pareigūnas su radijo stotele ir pavardės ženkliuku ant marškinių su užrašu ČONSAS nuvedė mane į mažą kambarėlį su tualetu šalia, atrakino antrankius ir liepė man eiti ten ir nusirengti. Dar davė apsivilkti oranžinį kombinezoną, ant kurio nugaros buvo užrašyta APYGARDOS SULAIKYTASIS, ir apsiauti oranžinius guminius batus, truputį panašius į „Croc“, kuriais aviu namie. O kai išėjau, jis paėmė mano drabužius ir sudėjo į plastikinį permatomą maišelį.

Čonsas pasakė, kad man leidžiama vieną kartą paskambinti, tada stovėjo greta, o aš telefonu ant Tani stalo skambinau bobutei Džo. Bet kai paskambinau į mūsų žaliąjį sieninį telefoną, jis neskambėjo; buvo girdėti tik PYP PYP PYP. Pasakiau Čonsui, kad galbūt blogai surinkau numerį, ir paprašiau padėti man surasti Šaron ir Bilo numerį, nes Angusas Meksikoje, ir jam paskambinti negaliu.

Bet jis atsakė, kad prašyčiau pagalbos advokato, nes „tokie šūdai man neįeina į pareigas“.

Kitą dieną man davė advokatą (vardu Rubenas), jis nusivedė mane į teismą, ten buvo ir kitų areštuotų žmonių (už vandalizmą, užpuolimą ir vagiliavimą), bet jie buvo pirma mūsų, todėl turėjome laukti savo eilės. Visa kita įvyko greitai. Atsistojome, teisėjas perskaitė man pateiktus kaltinimus ir paklausė:

— Ar prisipažįstate?

Tada Rubenas kumštelėjo man į žastą, ir aš atsakiau:

— Neprisipažįstu.

Rubenas sakė teisėjui, kad aš — geras žmogus, ir prašė kažko kio *užstato*, bet teisėjas atsakė, kad priešinausi sulaikomas, anksčiau esu buvęs areštuotas, o šįsyk areštuojamas su savimi turėjau visus tuos šautuvus, todėl jis mano, kad gali kilti *rizika sprukti*. Tuomet jis kaukštelėjo kūjeliu (mediniu plaktuku) į padėkliuką ant savo aukšto stalo ir pasakė:

— Užstato prašymas atmestas.

Tai va, dabar ir sėdžiu areštinėje.

Ir vis dar nežinau, kur dingo mano drabužiai.

Kaip mane kalino

Kalėti (sėdėti areštinėje) nelengva.

Mano kamera aštuonių pėdų pločio ir dešimties ilgio, o sienos iš cemento blokų, kažkas jas nudažė kartono spalva. Be to, mano lova per maža, valgis bjaurus (picos nėra), ir man neleidžia žiūrėti televizoriaus. Aukštai yra langelis su grotomis ir plieninės durys su grotomis, atidaromos ir uždaromos jos baisiai girgžda. Mano areštinės pusėje yra penkios kameros, o dar penkios — kitapus priešais, tarp jų — koridorius, kad prižiūrėtojai retsykais galėtų mus apžiūrėti ir patikrinti, ar niekas nebando pabėgti ar nusižudyti (numirti).

Be to, man vis svaigsta galva, o tuomet turiu nuleisti galvą tarp kelių ir skaičiuoti grindų plyteles, bet kartais nuo tiek skaičiavimo pasidaro dar blogiau, širdis užkaukia kaip bobutės Džo „Subaru“ variklis, kai ji užklimpsta ir turi siūbuoti mašiną pirmyn atgal, kad atklimptų.

Daktaras Harlandas man pasakė, kad tai — *nerimo priepuoliai*, ir kad jie susiję *ne tiek su kalte ar nekaltumu, kiek su baime*. Šiandien jis vilkėjo žalią liemenę ir sakė, kad būtų naudinga jam ir terapiška (sveika man), jeigu užrašyčiau viską, kas nutiko prieš mane areštuojant. Tada jis man davė mėlyną užrašų knygutę viskam surašyti.

— Pradėkime nuo pat pradžių, Deni, — pasiūlė jis. — Papasakok, nuo ko visa kebeknė prasidėjo.

O aš pakėliau ranką ir atsakiau:

— Nežinau, nuo ko viskas prasidėjo.

O daktaras Harlandas sudraudė:

— *Prašau*, liaukis kilnojęs ranką.

Tada jis pasidėjo kaktą ant stalo ir pridūrė:

— Aš padėsiu tau susigaudyti.

O aš paklausiau:

— Tikrai?

O jis atsakė:

— Tam čia ir esu.

Bet kaskart, kai mėginu prisiminti, *nuo ko prasidėjo visa šita kebeknė*, mano mintys ima šokinėti, ir aš pavargstu. Kai taip ir pasakiau daktarui Harlandui, jis atsakė, kad galiu padaryti pertraukėlę, bet po jos gal *malonėčiau* pasidalyti su juo bent šiuo tuo, kas padėtų jam geriau suprasti situaciją?

O aš atsakiau:

— Kokią situaciją?

— Šitą, Deni, — daktaras Harlandas rankomis parodė aplink save. — *Štai* kokia situacija! Tai, ką veiki čia, su manim, ir yra situacija. Papasakok apie save. Kas esi, kas tavo šeima, kaip čia atsidūrei. Viską.

Tad padariau pertraukėlę.

O dabar pradedam:

Mano vardas yra Denis Vosas, man trisdešimt metų, aš gyvenu Vudmonte, Minesotos valstijoje. Prieš aštuonias dienas Pingvino kalvos papėdėje mane areštavo su daug šautuvų ir kulų. Prieš išeidamas iš namų, sustačiau juos taip, kad remtųsi vienas į kitą, tada ratais ėjau aplink juos su dideliu ritiniu lipnios plastiko plėvelės, kol visi sulipo į ryšulį. Tada tampriomis virvėmis prisegiau ryšulį prie rogių ir užtempiau ant Pingvino kalvos. Bet čiuožti kitu šlaitu žemyn buvo labai slidu, ant ledo nesuvaldžiau rogių ir trenkiausi į ažuolą apačioje. Tada virvė nutrūko, mano ryšulys išlėkė, o kai trenkėsi į žemę, suplyšo plėvelė, ir — **BUM!** — visur pažiरो šautuvai ir kullos.

Po kelių minučių atvažiavo policija ir mane areštavo, ir dabar esu Vudmonto apygardos areštinėje.

Tai va šitaip.

Be to, sykį per metus bobutė Džo mane nuveda pas daktarą Beikerį, kad jis patikrintų, ar viskas veikia, kaip priklauso, pavyzdžiui, mano ausys, akys ir smegenys. Prieš daug metų jis išdavė bobutei Džo oficialų popierių, kad man nustatytas *raidos sutrikimas* (jį laikome namuose, rūsio šaldiklyje kartu su kitais oficialiais popieriais), ir paaiškino, kad mano smegenys veikia kitaip negu daugumos žmonių, kai mokausi, bendrauju ir ką nors suvokiu. Bet pernai daktaras Beikeris išdavė mums naują oficialų popierių, kad esu *neuroskirtingas*, o kai paklausiau, ką tai reiškia, jis atsakė:

— Nesijaudink, Deni. Tai tiesiog kitas būdas pasakyti tą patį. Tu nepasikeitei, pasikeitė pasaulis!

Tada palinkau ir sukuždėjau jam:

— Kartais žmonės mane vadina silpnapročiu, idiotu ar pusgalviu.

O daktaras Beikeris susiraukė ir atsakė:

— Na, tai netiesa, Deni. Tavo intelekto koeficientas 72, viskas su tavim kuo puikiausiai.

Tada jis padėjo mano kortelę, o prieš mums išeinant pasakė, kad mano gera širdis, o to nepasakysi apie kai kuriuos žmones, kurių intelekto koeficientas aukštesnis už mano.

Tądien važiuojant namo, bobutė Džo spustelėjo man ranką tardama:

— Girdėjai, ką jis sakė, Deni? Daugiau — ne visada geriau.

Bobutė Džo mane myli iki mėnulio ir atgal (tiek stipriausiai galima ką nors mylėti), o aš žinau, nes ji nuolat taip sako, ir turiu nuotrauką, kur ji laiko mane, ką tik gimusį, bučiuoja galvą ir verkia iš laimės. Ji visada sako: „Deni, jeigu žmonės klausia, kodėl esi toks, koks esi, pasakyk, kad buvai vėlyvas kūdikis, o visa kita — ne jų reikalas.“ Ji taip pat sakė, kad mano *virkestelė* (tai tokia lanksti žarnelė, kurios vienas galas prikabinatas prie kūdikio pilvo, o kitas — prie mamos) gimstant apsvyniojo aplink kaklą, ir man pristigo deguonies.

Tai va, dar ir šitaip.

Bobutė Džo — mano mama, bet aš ją vadinu bobute Džo, kaip visi. Ji man vienintelė, nes tėvukas Džo mirė, kai buvau keturiolikos. Bobutė Džo sena, raukšlėta, o kartais pasilenkusi neįstengia išsitiesti. Ji daro savanoriavimą DĖK'ui stotelėje (kur žmonės pasiima, ko jiems reikia, ir palieka, ko jiems nereikia) ir Maiste ant ratų (kur vežioja valgi žmonėms, jeigu jie negali patys jo pasiruošti) ir dar savižudybių linijoje (kur žmonės skambina, kai jiems būna ypač liūdna, ir kas nors atsiliepęs sako: „Prašau, nešok“ arba „Mes norime padėti“).

Dar turiu seserį Lidiją, ji gyvena Niujorke (kur nesu buvęs) su savo vyru Marku (kurio nepažįstu), jie neturi vaikų, bet turi papūgą vardu Rio, ji labai keikiasi.

Lidijos labai svarbus darbas — ji fotografuoja žurnalui nuogas žmones. Dar ji turi pasą, tai tarsi toks raštelis, su kuriuo galima keliauti po visą pasaulį, o jai to ir reikia, kad rastų geriausių nuogalių. Lidija aukšta, kaip aš, ir mūsų abiejų akys žalios, kaip bobutės Džo, bet ji už mane vyresnė ir namo grįžta nedažnai. Vis galvoju, gal ji grįš į Vudmontą, kad jau esu įkalintas, bet pusbrolis Angusas sako per daug nesitikėti.

Angusas jums patiktų.

Kol kas jis — pastoviausias mano lankytojas (kartą per dieną, o sekmadieniais — dukart). Kai tik ateina prižiūrėtojas ir sako: „Laikas baigėsi!“, Angusas išeina, bet visada pažada ateiti rytoj ir ateina. Angusas šitoks patikimas — jis laikosi žodžio.

Jūsų žiniai, mudu su bobute Džo gyvename name, blokuotame su Anguso, o kai mane areštavo, jis atostogavo Meksikoje (pirmą kartą per suknistą gyvenimą), bet vos grįžo, kaimynai jam papasakojo, kas nutiko, ir jis atlėkė į areštinę pas mane. Kai čia atėjo, vilkėjo marškinėliais su užrašu **IT WAS ME — I LET THE DOGS OUT**, vis žingsniavo pirmyn atgal, pešiodamas ožiabarzdę (mažą barzdikę ant smakro).

— Kokia čia bybienė, Deni?

Gūžtelėjau pečiais.

— Šleivai išėjo.

— Laikraštis išspausdino pirmame puslapyje.

— Ką?

— Straipsnį! Tavo nuotrauką! Kad turėjai visą arsenalą ginklų ir amunicijos, kad priešinaisi suimamas, viską.

Anguso veidą išmušė raudonos dėmės.

— Oho, kai mane areštavo pirmą kartą, rašė tik šeštame puslapyje.

Angusas užsidėjo rankas ant viršugalvio.

— Seni, prasti popieriai. Visai prasti.

— Bet antrą kartą — jau antrame, prisimeni? Turiu albume tų straipsnių iškarpas.

— Koks skirtumas, Deni.

— Didelis, Angusai. Atsidurti pirmame puslapyje visai faina.

Angusas įkvėpė, išpūtė orą į lubas.

— Ne, Deni, nefaina.

Kramčiau nykščio nagą.

— Angusai?

— Ką?

— Gali nupirkti tą laikraštį mano albumui?

Jis nemirksėdamas pažvelgė į mane, tada prisitartino ir pasakė:

— Deni, susikaupk ir klausykis, ką sakau. — Jis išlankstė popierių ir iškėlė, o aš prisimerkęs perskaičiau viršuje didelėmis raidėmis: *KRATOS ORDERIS*. — Policija išnaršė namą, — visas įpykęs pareiškė.

— Oho, negerai.

— Ne, Einšteinai, velnias, kaip negerai!

Kai būna geros nuotaikos, Angusas mane vadina „bičiuliu“, o kai supyksta — „Einšteinu“. Kalbėjausi apie tai su daktaru Harlandu, ir jis mano, kad galbūt Angusas supyko dėl to, jog policija išnaršė mūsų namą (8B), o šitaip atsidūrė arti Anguso namo (8A) ir slaptų augalų, kuriuos jis augina rūsyje. Turi jų penkiasdešimt, nors leidžiama tik aštuonis, ir negalima pardavinėti džiovintų lapų

plastikiniuose maišeliuose. Bobutė Džo apie slaptus Angusos augalus nieko nežino, tik aš — o dabar ir daktaras Harlandas.

Angusas žingsniavo pirmyn atgal.

— Valandų valandas naršė 8B, net podėlį rūsyje. Šaron matė, kad išsivežė bobutės Džo kompiuterį. Po galais, Deni. Ką tu sau *mane?*!

Tad užsimerkiau ir pamėginau prisiminti, bet nepavyko.

Angusas — mano pusbrolis, bet taip pat ir mano viršinin-
kas TD (Transporto departamente). Jis dirba visu krūviu (penkias
dienas per savaitę), o aš — daliniu (tris dienas per savaitę). Angu-
sas sako, kad mes — *mobiliojo reagavimo padalinys*, bet aš sakau
paprastiau: mes taisome sulaužytus kelio ženklus, atkemsame už-
sikimšusius griovius ir tvarkome gaišenas (gyvūnus, kuriuos nu-
trenkia transporto priemonės). Darbą dalijamės pusiau: Angusas
vairuoja TD pikapą, o aš rankioju gaišenas; jei pasitaiko skuncas,
meškėnas ar dygliakiaulė, tai lengva, bet daug sunkiau, jei būna
briedis, stirna ar puma, nes tada reikia naudoti elektrinį keltuvą, ir
amžinai netinka jokie mums išduodami plastiko maišai.

Angusas sako, kad TD pasisekė, jog ten dirbu, nes tomis die-
nomis, kai dirbu, gaišenų visada daug, o kai nedirbu, jų nebūna.

Kartais tvarkydamas gaišenas nuliūstu, ir Angusas sako, maž-
daug: „Nepraskysk“ ar „Netrizniok“, ar „Gyvenimas visada sun-
kus“. Bjauriausia mūsų darbe, kai gyvūnas dar nebūna nugaišęs,
nes tada reikia *užbaigti jo kančias* (bet aš nemėgstu apie tai kalbėti),
o smagiausia, kai gaišenų visai nebūna, nes tada galime važinėti,
valgyti spurgas ir klausytis muzikos.

Angusas telefone turi daug dainų, kurių visą laiką klausosi.
Kai būna linksmas, klausosi Bobo Marley'o, Post Malone ir „Wee-
kend“, o kai jį pameta mergina, vis klausosi ir klausosi Jann Arden
dainos „Insensitive“. (Bet to niekam negalima sakyti.) Mano mėgs-
tamiausia daina — Shaggy „It Wasn't Me“. Moku visus žodžius, ji
kapota ir šokli, o Angusas leidžia man klausyti jos daugybę kartų,

bet negaliu jos leisti namie, nes bobutė Džo sako, kad tekstas (žodžiai, kurie sudaro dainą) nešvankus. Kai man pasidaro liūdna tvarkant gaišenas, Angusas beždžioniauja (apsimeta, kad dainuoja) pagal Taylor Swift „Shake It Off“, kad mane pralinksmintų, o jeigu mūsų viršininkas Lonis paskambina radijo ryšiu ir liepia mums nešti subines atgal, Angusas jam atsako, kad mes 1) keičiame nuleistą padangą arba 2) valome užsikimšusį griovį, arba 3) keliame nugaišusį briedį, o tai gali ilgokai užtrukti.

Aš meluoju gerai, bet Angusas — dar geriau.

Vakar buvo mano gimtadienis, o kai sėdi kalėjime per gimtadienį, tau niekas neiškepa torto, nedainuoja su gimtadieniu ir neteikia dovanų, nors tau ką tik suėjo trisdešimt metų. Ir dar čia niekam nerūpi elgtis mandagiai. Pavyzdžiui, tas žmogus kameroje priešais mane. Jo vardas — Murzius Doilas, rankos ir kaklas išstatuirti, o plaukus jis susiima gumele. Vakar jis pasakė nebenoris nė žodžio girdėti apie mano gimtadienį, Pingvino kalvą ar mano „supistą debilą šunį“, ir jeigu aš neužčiaupsiu žabtų (burnos), jis mane suspardys, kol šūdai pabyrės.

Kai tave areštuoja, advokatę tau duoda nemokamai, bet ne visam laikui (kai byla baigta, turi ją grąžinti). Naujoji mano advokatė vardu Bridžet Klein (apatinių gamintojui Calvinui — ne giminė). Jos plaukai medaus spalvos, ji kvepia citrinomis, ir nuo jos man šilta viduje. Kai susipažinome, ji vilkėjo suknelę, kuri atrodė tarsi nardymo kostiumas, ir aš niekaip nesupratau, kaip į ją įlindo, todėl vis spoksojau, mėgindamas tai perprasti. Dar Bridžet dėvi akinius mėlynais rėmeliais, bet jie nelabai geri, nes kartais, kai kalbamės apie mano bylą, ji stipriai užsimerkia ir ilgai taip būna, o tai — negeras ženklas, kad ir kaip žiūrėsi.

Bridžet advokatauti — naujiena. Kai ji man pasakė, kad mano byla jai pirmoji, sukuždėjo tai tarsi susigėdusi, todėl prisiminęs geras manieras (žiūrėdamas žemyn ir į šalį, kad nespoksočiau į jos papus) atsakiau:

— Nieko baisaus. Su laiku išmoksi.

Dar pasakiau jai, kad nuolat žiūriu per televizorių „Judge Judy“, tad galėčiau jai padėti advokatauti, jeigu susipainiotų, bet ji atsakė: — Apsieisiu, Deni.

Kol kas vienintelis geras dalykas sėdint kalėjime yra tai, kad mano advokatė — Bridžet Klein, nes ji atidi, protinga ir gera, o aš tai žinau todėl, kad ji pasamdė daktarą Harlandą, kad padėtų *išnarplioti šitą kebeknę ir įrodyti mano nekaltumą*, nors jis senas ir kartais man kalbant užmiega.

Kai perskaičiau šią savo užrašų mėlynoje knygutėje vietą, daktaras Harlandas tarstelėjo:

— Apie tokius dalykus skaityti niekam neįdomu, Deni. Verčiau dabar pasišnekėkime apie poną Teskį.

O aš nuleidau galvą tarp kelių ir pasakiau, kad apie poną Teskį kalbėtis nenoriu. Tada jis atsakė:

— Gerai, pamėginkime kitaip. Gal pirma sudaryk faktų sąrašą, o detales išsiaiškinsime vėliau?

O aš sutikau:

— Mielai.

Tą dabar ir darau.

Kol kas, ilgai galvojus, rašius ir trynus, faktai yra tokie:

- Buvau areštuotas tris kartus.
- Pirma kartą — kai pagrobiau Tomą Hanksą.
- Antrą kartą — kai įkliuvau, padėdamas žmogui apiplėšti banką.
- Trečią kartą — Pingvino kalvos papėdėje su tais šautuvais ir kulkomis.
- Pirmą kartą turėjau daryti pasekmes (tai, ką teisėjas liepia daryti, jeigu labai smarkiai prisidirbi), bet antrą kartą pasekmių nebuvo; teisėjas tik papurtė galvą ir pasakė: „Trūksta žodžių.“
- Kartais darau savanoriavimą (darbus, už kuriuos nemoka). Dariau savanoriavimą bažnyčioje, kol

man pasakė, kad *mano paslaugos daugiau nebūs reikalingos*. Taip pat dariau savanoriavimą Šunų gelbėjimo prieglaudoje, kol bobutė Džo liepė mesti, nes parsivedžiau namo aklą ir kurčią senbernarą vardu Džordžas. Džordžas su mumis jau penkerius metus. Jis senas, didelis (150 svarų) ir daug miega, bet myli mus, o mes — jį.

- Kiek tik prisimenu, bobutė Džo pragyvena iš namų tvarkymo.
- Ji dvidešimt ketverius metus tvarkė Irenės ir Henrio Teskių namus.
- Irenė Teski mirė pernai gruodį (vėžys).
- Po mėnesio Henris Teskis vėl vedė.
- Tada jis atleido bobutę Džo (per sena).
- Bobutė Džo negavo kito darbo (per sena).
- Pernai daug žmonių žuvo nuo *mirtinų šautinių žaizdų*.
- Kartais nuobodžiaudamas aš kišu nosį, kur nereikia.
- Bobutė Džo liepė man nustoti visur kaišioti nosį (aš nenustojau).
- Kartais žiūriu per daug televizijos.
- Bobutė Džo liepė man nebežiūrėti televizijos (aš nenustojau).
- Man negalima vairuoti, nes tam reikia pažymėjimo, o aš jau keturiolika kartų neišlaikiau oficialaus egzamino. Todėl minu triratį su vienu ratu priekyje, dviem gale ir metaliniu krepšeliu už sėdynės daiktams susidėti.
- Vieną dieną važiauvau keliu, o ponas Teskis mane partrenkė su savo „Tesla“ (prabangia mašina) ir norėjo nužudyti.
- Ponas Teskis sakė, kad tai nutiko netyčia.
- Aš manau, kad jis tai padarė tyčia.
- Aš visada nemėgau pono Teskio, o jis — manęs.

- Prieš dešimt dienų ponas Teskis rastas negyvas savo namuose su *mirtina šautine žaizda*.
- Po to, kai mane areštavo Pingvino kalvos papėdėje, policija patikrino visus mano šautuvus ir pasakė, kad vienas iš jų panaudotas nužudyti ponui Teskiui. Taip pat sakė, kad turėjau *motyvą, galimybę* ir neturėjau *alibi*.
- Jeigu kalbėčiau žodžiu, dabar imčiau kuždėti: man pateikti kaltinimai dėl pono Teskio nužudymo.

Kaip aš stojau prieš teismą

Šiandien vėl turėjau vykti į teismą ir stoti prieš jį, bet šįsyk teisėjas buvo kitas, nes anie kaltinimai buvo *baudžiamieji nusižengimai* (ne tokie sunkūs), o žmogžudystė — jau *sunkus nusikaltimas* (pats sunkiausias kaltinimas). Taigi, naujas teisėjas, nauja advokatė (Bridžet), bet šiaip viskas po senovei. Tik prieš vykstant į teismą, Bridžet atėjo pas mane į areštinę, vis taisinėjosi akinius ir sakė:

— Klausyk, Deni, kadangi Henris Teskis kandidatavo į merus, ši byla traukia daug dėmesio.

O aš atsakiau:

— Nesuprantu.

Ji pakramtė nykščio nagą.

— Na... teisme yra reporterių, tad kai ten nuvyksim, gali kilti chaosėlis, ir tau gali truputį apsisukti galva, bet labai svarbu dabar išlaikyti gerą optiką, todėl stenkis į nieką nesidairyti ir neatsakinėk į klausimus, gerai?

O aš norėjau paklausti, kas ta „optika“, bet Bridžet atrodė lyg truputį bloguojanti, todėl tiesiog atsakiau:

— Gerai.

Kai nuvykome į teismą, prie jo laukė žmonės, o mus lydėjo šerifo pavaduotojas, ir kai išlipome iš mašinos, tie žmonės pribėgo su kameromis ir mikrofonais, šūkalodami:

— Pone Vosai, ar jūs nužudėte Henri Teskį?

Ir:

— Ar žmogžudystės vakarą buvote jo namuose?

Šerifo pavaduotojas atsakė:

— Leiskite mums praeiti.

Bridžet paėmė mane už parankės, aš eidamas žiūrėjau į debesis, kad nereikėtų žiūrėti į nieką kitą.

Viduje mūsų laukė Angusas, jis irgi atrodė lyg truputį sublogavęs.

— Kaip laikaisi, bičiuli? — paklausė, bet aš tik žvelgiau tiesiai priešais save, nes Bridžet buvo liepusi neatsakinėti į klausimus, o aš stengiausi išlaikyti gerą optiką. Tada Bridžet su šerifo pavaduotoju mane nuvedė į teismo salę, Angusas atėjo iš paskos ir atsisėdo suole už mūsų. Bridžet nuvedė mane pro siūbuojančius medinius vartelius, ir mes atsisėdome prie stalo priekyje. Tada pirmyn žengė žmogus ruda uniforma ir tarė:

— Prašom stotis. Pradedamas teismo posėdis. Pirmininkauja gerbiamas teisėjas Miltonas Sadžino.

Bridžet liepė man stotis, taip ir padariau.

Ir pasidarė labai tylu.

Teismo salės gale atsidarė durys, įėjo teisėjas Sadžino, jis vilkėjo juodu drabužiu ilgomis rankovėmis, panašiu kaip Hario Poterio Grifų gūžtoje, tik be kapišono ir be raudono pakraštėlio. Jis turėjo ūsus ir vešlius antakius, o kai jis atsisėdo, buvo leista sėstis ir visiems kitiems. Tada teisėjas linktelėjo Bridžet ir tarė:

— Panele Klein, jūsų prašymas perkelti teismą į kitą apygardą, remiantis tuo, kad ponas Vosas čia, Vudmonto apygardoje, teisingo teismo nesulauks, atmetas. Nematau jokių duomenų, kad ponas Vosas šioje apygardoje patyrė daugiau išankstinių nuostatų, negu patirtų bet kur kitur Minesotos valstijoje.

Kumštelėjau Bridžet alkūne.

— Pasakyk, kad noriu spartaus teismo ir grįžti namo pas Džordžą ir bobutę Džo.

— Advokate, prašome suvaldyti savo klientą, — įspėjo teisėjas Sadžino.

— Taip, gerbiamas teisėjau.

Bridžet prilietė man ranką.

— Daugiau nekalbėk, Deni.

Teisėjas Sadžino pažvelgė į mane.

— Denissai Džozefai Vosai iš Vudmonto Minesotoje, esate kaltinamas antrojo laipsnio Henrio Deivido Teskio, gyvenusio Vudmonte, Minesotoje, nužudymu, maksimali bausmė už tai — keturiasdešimt metų kalėjimo.

O paskui jis kalbėjo apie mano konstitucines teises ir mano teisines teises — tram param, — tada paklausė:

— Ar prisipažįstate kaltas?

Kaip Bridžet buvo liepusi, atsakiau:

— Neprisipažįstu.

Tada žmonės mums už nugaros pradėjo daryti kuždėjimą ir šnekėjimą, ir teisėjas Sadžino taukštelėjo kūjeliu į padėklą ant savo aukšto stalo, garsiai tardamas:

— Tvarkos teismo salėje.

Po to teisėjas Sadžino pasakė, kad teismo data bus paskirta kuo greičiau, ir mes su šerifo pavaduotoju išėjome iš salės, o prie manęs priėjo Angusas ir tarstelėjo:

— Viskas bus gerai, bičiuli.

Tuomet Bridžet ir šerifo pavaduotojas vėl išvedė mane laukan, sėdome į mašiną ir parvažiavome į Vudmonto apygardos areštinę.

Ir tai buvo antradienį.

O jei esi kalinamas Vudmonto apygardos areštinėje, antradieniais vakarienei gauni bandutę ir dubenį čili, todėl tai gavau ir aš.

Ginklas, kuriuo nužudytas ponas Teskis

Šiandien po pusryčių (gumuluota avižinė košė) prižiūrėtojas vardu Grantas, dirbantis dieninę pamainą, nuvedė mane į specialų susitikimų kambarį, kuriame paprastai pasimatau su daktaru Harlandu, bet vietoje jo ten laukė Bridžet Klein, ji vilkėjo baltais susagstomais marškiniais ir žaliu megztiniu.

— Labas rytas, Deni.

O aš atsakiau:

— Labas, — o tada paklausiau: — kur daktaras Harlandas? Bridžet atsegė odinį krepšį.

— Ateis vėliau. Pirma norėčiau apie kai ką su tavim pasikalbėti.

— Mes darom susitikimą?

— Taip, — Bridžet parodė į kėdę ir pasakė: — Sėskis.

Aš atsisėdau, o ji iš odinio krepšio ištraukė kažkokius popierius.

Bridžet paklausė, kaip laikausi, o aš atsakiau:

— Ačiū, gerai.

Mat stengiausi būti geros nuotaikos, nes, kaip Angusas vis sako, „Kam gi patinka zyzliai“ (tokie, kurie visada skundžiasi). Tada Bridžet paklausė, ar valgau, o aš atsakiau:

— Aha. Sargybinis Grantas man parodė, kaip apsibarstyti košę ruduoju cukrumi, nes dėl to ji šimtu procentų skanesnė, ir dabar jis kasryt man atneša keturis pakelius, ir aš suvalgau viską, kiek įdėta.

Bridžet kelis syk mirktelėjo.

— Aišku. Na... tai gerai.

Tada ji sudėjo rankas ant stalo ir pasakė:

— Deni, norėčiau su tavim pasikalbėti apie ginklus, kuriuos turėjai, kai buvai areštuotas. Konkrečiai apie ginklą, kuriuo buvo nužudytas ponas Teskis.

Aš ilgai žiūrėjau į ją, tada atsakiau:

— Gerai.

Nors pilvas viduje vartyte vartėsi. Bet Bridžet yra mano advokatė, ir mes vienoje komandoje, todėl nusprendžiau, kad papasakosiu apie šautuvus, kuriuos tądien buvau suvyniojęs į plastikinę plėvelę, ir ką žinau apie kiekvieną iš jų, ir štai ką apie juos papasakojau:

1. „Remington Model 870“ 12 kalibro šautuvas (tinkamas sportiniam šaudymui ir medžioklei; naudojamas kariškių visame pasaulyje).
2. 30/30 „Winchester Model 1894“ (populiarus medžioklinis šautuvas).
3. .22 „Cooney“ (pagamintas Kanadoje, labai senas; tėvukui Džo jį padovanojo jo tėtis).
4. „Mossberg Model 500“ 12 kalibro šautuvas (tėvuko Džo mėgstamiausias).
5. .22 „Savage Mark II“ (graižtvinis šautuvas su neautomatine spyna, tinkamas šaudyti į taikinį).
6. „Springfield Model 1903“ graižtvinis šautuvas su neautomatine spyna (naudotas Antrajame pasauliniame kare kaip pėstininkų šautuvas, o Korėjos ir Vietnamo karuose — kaip snaiperių šautuvas).
7. .303 britiškas šautuvas (pagamintas Britanijoje 1888 m., tėvukas Džo jį laikė vitrinoje iki mirties, paskui bobutė Džo įmetė jį į metalinę ginklų dėžę mūsų rūšio podėlyje, kartu su kitais šautuvais).
8. „Smith & Wesson .38 Special“ trumpavamzdis (tai pistoletas, o ne šautuvas).

Bridžet pastūmė per stalą nuotrauką, kurioje buvo užfiksuotas pistoletas, mano suvyniotas į lipnią plastikinę plėvelę ir įdėtas į roges su tėvuko Džo šautuvais tą dieną, kai mane areštavo Pingvino kalvos papėdėje. Jis turėjo medinę rankeną, o ant vamzdžio buvo užrašyta *Smith & Wesson*. Bridžet sunėrė rankas ir tarė:

— Deni, pasistenk labai gerai pagylvoti. Ar esi matęs šitą pistoletą iki tos dienos, kai buvai areštuotas?

Pažvelgiau pro langą ir atsakiau:

— Ne.

Tada vėl pažiūrėjau į Bridžet ir pamačiau jai ant nykščio pleistrą, todėl paklausiau, ar ji įsipjovė peiliu, o ji atsakė:

— Hm... ne.

Tada paklausiau, ar ji įsipjovė popieriumi, nes nuo to bėga daug kraujo, o ji užsimerkė ir pratarė:

— Deni, prašau, liaukis.

O aš jai pasakiau:

— Kartą įsipjoviau pirštą skardine, ir kraujas bėgo visą vandeną...

— Deni!

Bridžet pajudino ranką ratu, lyg valytų langą.

— Dabar *nenoriu* apie tai kalbėti. Prašau, tęskim. — Ji stumtelėjo pistoleto nuotrauką arčiau manęs. — Taigi... pirmą kartą šį pistoletą pamatei, kai radai jį rūšio podėlyje su tėvuko Džo šautuvais?

O aš atsakiau:

— Taip.

— Ar sakai tiesą?

O aš atsakiau:

— Taip.

Tada ji tarė:

— Nes žinai ką, Deni? Meluoti savo advokatei niekada neverta.

O aš patvirtinau:

— Aš nemeluoju, Bridžet. Aš puikiai moku meluoti, bet šandien nemeluoju. Skauto garbės žodis.

Ir pakėliau tris dešinės rankos pirštus, kaip Angusas išmoko, kai buvo skautas, kol jo neišmetė iš klubo.

Bridžet nusiėmė akinius.

— Deni, šis ginklas registruotas Irenės Teski vardu.

— Nesuprantu, ką tai reiškia.

— Tai reiškia, kad jis priklausė Henrio Teskio žmonai Irenei.

— Irenė Teski pernai mirė.

— Taip, bet kol buvo gyva, ginklas priklausė jai.

O aš atsakiau:

— Mat kaip.

— Bet nors šis ginklas priklausė Irenei Teski, tu sakei, kad radai jį savo rūsio podėlyje dvi dienos po to, kai juo buvo nužudytas ponas Teskis. Tau tai neatrodo keista?

Aš pažvelgiau į sieną ir dariau mąstymą, o tada pasakiau:

— Taip, nes tėvukas Džo mirė prieš daug metų, o jis pistoletų nemėgo, tik šautuvus, todėl tai keista.

— Būtent, — Bridžet susiraukė. — Kaip manai, gal bobutė Džo galėjo pasiskolinti ginklą iš Irenės Teski?

O aš atsakiau:

— Nieku gyvu. Bobutė Džo nekenčia ginklų.

— O Angusas?

— Nesuprantu.

— Juk jis turi jūsų namo raktus? — pasiteiravo Bridžet.

O aš atsakiau:

— Taip, turi.

Ir vėl žvelgiau pro langą, mėgindamas prisiminti, ar Angusas yra kada pasinaudojęs savo raktu, kad įeitų į 8B, nusileistų į rūsio podėlį ir apžiūrintų tėvuko Džo ginkilus, bet paskui nuo tiek prisiminimo man susisuko galva, turėjau nuleisti ją tarp kelių ir

skaičiuoti grindų plyteles. (Daktaras Beikeris sako, kad kai šitaip darau, tai vadinama *savistimuliacija*, tai reiškia, jog darai ką nors daug kartų, kad nurimtum, kai viduje baisu.)

Bridžet atsistojo, apėjo aplink stalą prie manęs ir uždėjo ranką man ant peties.

— Deni... Daktaras Harlandas ilgai kalbėjosi apie tavo situaciją su Angusu, ir jis labai padėjo, bet manau, jau metas mudviem pasišnekėti apie poną Teskį. Kaip manai, galėtume?

O man iškaito veidas, žvelgiau į grindis.

— Dabar nenoriu kalbėtis apie poną Teskį, Bridžet.

— Žinau, bet reikės pasikalbėti netrukus.

— Gerai, bet ne dabar.

Į duris pabeldė daktaras Harlandas, Bridžet jį įleido, o man jis atnešė spurgą su vanilės pabarstukais, tad kol jie darė šnekėjimą, aš valgiau spurgą ir dariau niūniavimą. (Kai nuliūstu ar išsigastu, aš darau dejavimą, bet kai būnu linksmas — niūniavimą.) Kai jie baigė šnekėtis, Bridžet susikrovė odinį krepšį ir atsigręžė į mane.

— Turiu dar vieną klausimą, Deni. Ar Angusas kada nors yra prašęs tave meluoti dėl jo?

Tad užsimerkiau ir stengiausi padaryti prisiminimą, tada atsakiau:

— Ne. Kartais jis sako: „Niekam apie tai nesakyk“, bet niekada nėra prašęs meluoti.

Bridžet pažvelgė į daktarą Harlandą ir atsakė:

— Ačiū, Deni.

Tada išėjo toliau advokatauti.

Kur bobutė Džo?

Pasiilgau bobutės Džo.

Ji neatėjo į policijos nuovadą, kai mane areštavo, ir neaplankė areštinėje kitą dieną ar dar vėliau, nors daviau policijai popierėlį su jos vardu ir numeriu, kurį nešiojuosi piniginiėje. Vis prašinėjau jai paskambinti, o sargybinis Grantas vis kartojo: „Bus pasirūpinta“, bet praėjo viena diena, praėjo kita diena, o ji vis tiek neatėjo. Trečiąją dieną prisiminiau, kad nebeveikia mūsų žaliasis sieninis virtuvės telefonas (telefono bendrovė mus atjungė), ir pradėjau daryti dejavimą, nes tada supratau, kad policija *negali* paskambinti bobutei Džo.

Tą vakarą Murzius Doilas išsiritu iš savo kameros lovos ir pasakė, kad jei neužčiaupsiu supistų žabtų, jis duos man dėl ko dejuoti. Tad po to, užuot daręs dejavimą, siūbavau pirmyn atgal ir dariau mąstymą, nes negalėjau užmigti, mat lova buvo per kieta, antklodė graužė, o pagalvė keistai kvėpėjo.

Tuomet jau pasidarė kaip reikiant baisu.

Tačiau bobutė Džo vis dar buvo mano pusėje, todėl kol kas per daug nepersigandau. Jūsų žiniai, kai per daug persigastu, man užsiveria gerklė ir atrodo, kad negaliu kvėpuoti, o tada protas susitraukia į mažytį kamuoliuką, ir — BAM! — viskas, kuriam laikui atsijungiu. *Taip* neišsigandau iki pirmo karto, kai Angusas aplankė mane areštinėje, grįžęs iš atostogų Meksikoje.

Kaip jau sakiau, pirmą mes padarėme pasikalbėjimą, o Angusas padarė keikimąsi, tada parodė man tą popierių su užrašu *KRATOS ORDERIS*, atėjo sargybinis ir pasakė: „Laikas baigėsi!“, ir jam reikėjo išeiti. Bet prieš Angusui išeinant paklausiau, kur bobutė Džo, o jis nusisuko, todėl paklausiau darsyk, tada jis ir pasakė, kad

ją ištiko *insultas* (tai reiškia, kad smegenys užtrumpina kaip sugedęs elektros saugiklis).

Mano širdis pradėjo daužytis BUM BUM BUM.

Ir aš pasakiau:

— Kada tai nutiko?

Angusas susikišo kratos orderį atgal į kišenę.

— Po to, kai tave areštavo. — Vėl ėmė žingsniuoti. Vėl ėmė pešioti barzdelę. — Beje, ar žinojot, kad jūsų telefonas atjungtas?! — Jis papurtė galvą. — Vienu žodžiu... nusiuntė du pareigūnus į 8B pranešti bobutei Džo, kad tave areštavo, o kai jie paaikšino, kas nutiko, ji neteko sąmonės, reikėjo kviesti greitąją ir vežti ją į ligoninę.

Ilgai žiūrėjau į Angusą.

— Ji jau namie?

Jis padarė atodūsj.

— Ne, dar ligoninėje.

— Galiu su ja pasikalbėti tavo telefonu?

Vėl ėmė žingsniuoti.

— Deja, bičiuli. Kol kas ji negali kalbėti.

— Kodėl?

Angusas pažvelgė į lubas.

— Nes jai vadinamoji afazija. Taip būna, kai žmogų ištinka insultas. Jis nebegali kalbėti, kartais kelias savaites ar mėnesius, kartais ilgiau. Bet paklausk, bičiuli, viskas bus gerai...

— Kada ji galės mane aplankyti?

Angusas susikišo rankas į kišenes.

— Negalės, Deni. Bobutė Džo turės ilgai gulėti ligoninėje.

Man susisuko galva. Darėsi bloga.

— Kas prižiūri Džordžą?

— Eleinė. Ji apsigyveno 8B.

Dar jis man papasakojo, kad šerifas kelis syk mėgino skambinti Lidijai, bet ji išvykusi dirbti, fotografuoja nuogus žmones kažkokioj Brazilijoj ir telefonu neatsiliepia, todėl teisėjas pasirašė oficialų po-

pierių, kad padarytų Angusą mano *laikinu atstovu pagal įstatymą* (tai yra žmogus, kuris rūpinasi kitu, stengiasi, kad tas gerai maitintųsi, užtektinai išsimiegotų ir pasikeistų apatinius). Dar Angusas papasakojo, kad iš Floridos vis skambina dėdė Meinardas, jo tėtis, ir klausinėja, kaip einasi mums su bobute Džo, ir labai norėtų būti šalia, bet kadangi dabar turi važinėti vežimėliu, ne kažin kuo padėtų... Ir Angusas vis šnekėjo, šnekėjo, bet jo žodžiai garsiai aidėjo, todėl atsisėdau, nuleidau galvą tarp kelių ir skaičiavau grindų plyteles.

Viena, dvi, trys...

Angusas spragtelėjo pirštais.

— Deni, pažiūrėk į mane.

Keturios, penkios, šešios, septynios...

Vėl spragt spragt spragt.

— Rimtai, Deni. Pažiūrėk į mane!

Pažiūrėjau, bet Angusas irgi atrodė išsigandęs, ir nuo to buvo dar blogiau.

O jis vis kalbėjo, bet aš jo žodžių beveik negirdėjau, tada atsistočiau, užsimerkiau ir uždainavau „Žaislų istorijos“ dainą — „You’ve Got a Friend in Me“. Tuomet iš kitapus koridoriaus ant Angusą užriko Murzius Doilas, pasakė, kad jeigu jis manęs nesutvarkys, tuoj čia prasidės visokio mėšlo pyragai, tada Angusas riktelėjo jam:

— Pizė kazė, seni! Ar nematai, kad čia pas mus jautri situacija?!

Viskas atsklido lyg iš labai toli, ir tada man užsivėrė gerklė, ir atrodė, kad negaliu kvėpuoti, todėl susmukau ant grindų, o Angusas nubėgo prie prižiūrėtojų stalo šaukdamas:

— Ei! Man čia reikia pagalbos!

Mano protas susitraukė į mažytį kamuoliuką, o tada — **BAM!** — viskas, kuriam laikui atsijungiau.

Kai pagaliau vis dėlto atsitokėjau, sėdėjau prie mūsų specialaus susitikimų kambario stalo, o smegenys atrodė nubroz dintos iš vidaus (maudė), šalia buvo daktaras Harlandas ir Angusas taip pat, jų lūpos judėjo, bet žodžių negirdėjau, tik kažkas cypė kaip mūsų televizorius, kai nutrūksta signalas. O ant stalo gulėjo mėlyna mano užrašų knygutė, šalia — spurga su vanilės pabarstukais ant servetėlės, o šeši spalvoti pabarstukai buvo nukritę nuo spurgos — du mėlyni, vienas raudonas, trys geltoni, — todėl prispaudžiau pirštą prie kiekvieno, kol visi prilipo, susikišau burnon ir suvalgiau.

Staiga nustojo cypėti.

— Ar ilgai trunka tokie „atsijungimo“ epizodai? — paklausė daktaras Harlandas.

Angusas gūžtelėjo pečiais.

— Valandą, kartais ilgiau.

— Dažnai pasitaiko?

— Nelabai. Denio gyvenimas — išvien rutina, rutinoje jis jaučiasi saugiai, o kai jaučiasi saugiai, viskas būna gerai.

Daktaras Harlandas susiraukė.

— Kada tai nutiko pastarąjį sykį?

— Pernai, kai jį pirmą kartą areštavo, paskui vėl — kai areštavo antrą kartą, o dabar šiandien. Rimtai manau, kai sužinojo, kad bobutė Džo ligoninėje, jam jau pasidarė per daug.

— Tai sensorinės perkrovos problema, — daktariškai pasakė daktaras Harlandas. — Denis disocijuoja, arba emociškai spontaniškai pasišalina iš situacijos, o kai tai padaro, praranda laiko atkarpas ir atmintį, nes patiria savotišką fugos būseną. Iš esmės tai — gynybinis mechanizmas, tarsi vožtuvas, sumažinantis jo proto slėgį.

Angusas nukreipė į jį pirštą tarsi pistoletą.

— Tiksliai! Taip ir atrodo. Bet galiu kai ką patarti? Per daug jo nespaukit, nes užsisklęs. Jau pasakojau jums ir Bridžet apie Henrio Teskio vaidmenį Denio gyvenime, neabejoju, pamažu ir Denis pats jums papasakos daugiau, bet tik kai bus pasirėngęs. Patikėkit, žinau, kalbėtis su Deniu gali būti tarsi ganyti kates...

Aš padariau atodūšį.

— Negalima ganyti kačių, Angusai. Galima ganyti avis, bet kačių — ne.

Daktaras Harlandas atsigręžė į mane, tada Angusas pašoko ir tarė:

— Sveikas sugrįžęs, bičiuli. Kaip jautiesi?!

O aš gūžtelėjau pečiais, nes dar tiksliai nežinojau.

— Na, atrodai sveikas! Koks sveikas jis atrodo, ką, daktare Harlandai? Visai atgavo spalvą. — Angusas bedė į mane pirštu. — Tu tikras karžygys, bičiuli, šūdas, tikras karžygys!

Jis elgėsi keistai ir maivėsi, todėl pasakiau:

— Mudu su daktaru Harlandu turime darbo, Angusai, todėl, manau, tau laikas eiti.

Jis sukryžiuavo rankas.

— Kodėl? Galiu ir pabūti.

— Nes mes negalim daryti kalbėjimosi, kai tu darai pertraukinėjimą.

— Nepertraukinėsiu.

Bet jis visada pertraukinėja, kai aš darau kalbėjimą, o aš buvau pavargęs ir nenorėjau daryti ginčo, todėl pasakiau:

— Jeigu tuoj pat neišeisi, Angusai, galbūt papasakosiu daktarui Harlandui mūsų paslapčių, kaip vieną visą vasarą nekviešti landžiojome po vestuves, kaip tame garsiaame filme... arba kaip tu pernai prisigėrei, apsvilkai marškinėlius su užrašu „I Promise to Be Your Greatest Adventure“, tada mėginai įsibrauti į pono Teskio vestuves su jo naująja žmona Melinda, bet tavęs neįleido, o tu supykai ir kumščiu išmušei langą, o tada reikėjo važiuoti į ligoninę siūti...

Angusas skėstelėjo rankomis.

— Gera! išėinu!

Jo veidą išmušė raudonos dėmės, jis atsigrėžė į daktarą Harlandą ir pasakė:

— Prisiekiu Dievu, jis amžinai prisigalvoja tokių šūdų. Jeigu turėsit dar klausimų, skambinkit. Kaip sakiau, kai jo niekas nesudirgina, jis gana nuspėjamas, bet jeigu vėl ištiks toks „atsijungimas“, kelias valandas niausitės.

Daktaras Harlandas užvertė knygutę.

— Ačiū, Angusai. — Tada pridūrė: — Bet manau, kad toliau jau susitvarkysim patys, tiesa, Deni?

Aš parodžiau abu iškeltus nykščius, o tai reiškia TAIP, SUSITVARKYSIM, tada sudėjau rankas ant stalo, pasirėmiau į jas galva ir pasakiau:

— Keliauk, Angusai.

Tada vėl padariau atodūsį, nes Angusas vis mano, kad viską žino apie mane ir kaip veikia mano smegenys iš vidaus, bet jis klysta. Ne viską jis žino.